HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מסורת הש"ס

אומר שני לוגין שאני עתיד להפריש. תרומה מן הממחה: **הרי הן.** בתוכו: **ומיחל.** מעשר שני שהוא יכול לתקן מיד בלא הפרשה לאחר שקרא עליו שם יחללנו בכל מקום שהוא על המעות ושותה מיד ולאחר זמן יפרישם התרומה והמעשר ואמרינן הוברר הדבר שזהו תרומה: **אוסרין.** קס"ד השתא דטעמייהו משום דקסברי אין ברירה: [**זוזי. זוגין**]: **בעירוב.** בשותפות: **לאיזה.** מן הקינין שירצה ב' הפרידות יקריב עולות לשתי הנשים ואת קן הא' יקריב שתיהן חטאות לשתי הנשים וכ"ש אם בא לחלק כל קן וקן פרידה לעולה ופרידה לחטאת דשפיר דמי. אלמא מדקא אמר שמותר ליקח קיניהן בעירוב מכלל דיש ברירה דאמרינן הוברר הדבר שזו הפרידה שהקריב לשמה של זו שלה היא דשם בעלים בעינן דאי אין ברירה איכא למימר חטאת ועולה שהקריב לה לא שלה היו אלא של חברתה וקרבן הקרב בשנוי בעלים קי"ל בפסחים (דף ס:) ובזבחים (דף ב.) דאינו עולה לבעלים וכ"ש בחטאת שלא לשמה או שלא לשם בעליה לגמרי מיפסלא וקביעות שם בעלים אינו תלוי בכהן: **כשהתנו.** הנשים ביניהן שכל מי שיקריב הכהן לשמה יהא שלה: **אי הכי מאי למימרא.** כיון דבדעת כהן תלוי: **קמ"ל דדרב חסדא.** שאע"פ שהיה כל קן וקן בפני עצמו אלא שלקחוס ביחד וסד"א על כרחו מכל קן צריך לעשות חטאת ועולה ולא יוכל לעשות מן הקן הא' שתי עולות לשתי הנשים ומקן השני ב' חטאות דלאו אדעתא דהכי יהבינהו קא משמע לן כיון דלא אקבעינהו בהדיא בשעת לקיחה לחלק פרידה זו חטאת ופרידה זו עולה אפילו קבעום לאחר לקיחה יכול הכהן לעשות כמה שירצה: **אין הקינין.** של כל מחוסרי כפרה מתפרשות איזו עולה ואיזו חטאת: אלא

אומר שני לוגין שאני עתיד להפריש הרי הן תרומה עשרה מעשר ראשון תשעה מעשר שני ומיחל ושותה מיד דברי ר"מ ר' יהודה ור' יוסי ור' שמעון א אוסרין עולא אמר ליתא לאיו ממתני' ואלא הא דקתני ר' יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון אוסרין עולא ב) זוזי זוזי קתני דברי רבי מאיר ור' יהודה ר' יוסי ור' שמעון אוסרין וסבר ר' יוסי אין ברירה ג) והתנן רבי יוסי אומר ד שתי נשים שלקחו את קיניהן בעירוב או שנתנו ה) קיניהן לכהן איזהו שירצה כהן יקריב עולה ולאיזה שירצה יקריב חטאת אמר רבה התם כשהתנו אי הכי מאי למימרא קמ"ל כדרב חסדא ו) דאמר רב חסדא ז אין הקינין מתפרשות אלא

הפרשה היה שותה טבלים למפרע: **דברי ר"מ.** משמע דאית ליה לר"מ ברירה ולר' יהודה נמי קאמר רבה במסקנא דאית ליה ברירה והכא אסר משום דחיים לבקיעת נוד ואילו בפ' יש בכור (בכורות דף מח.) גבי נתנו עד שלא חלקו מוקי רבא ר"מ ור' יהודה כרב אסי דאמר האחין מחלה יורשין ומחלה לקוחות אלמא מספקא להו ויש לחלק בין הכא שמברר דבריו ומתנה בפירוש ואומר שאני עתיד להפרישם להיא דאחין שחלקו דאינו מברר דבריו כלום ובמרובה (ב"ק דף סט:) דפריך דר' יוחנן אדר' יוחנן דבהיא דכל המתלקט אית ליה ברירה ובהיא דאחין שחלקו שמעינן דלית ליה ברירה וחוזר בו הש"ס מדבריו מתוך קושיא זו הוה מצי לחלק כדפרי' אלא דניחא ליה למימר לעולם כל הנלקט כדקתני במתניתין וניחא ליה למימר לעולם לא תיפוך כדפי' לעיל ועוד דלא מצי לחלק הכי דהא ר' יוחנן לית ליה ברירה אפילו היכא דמברר ברישא כל הגט ד): **רבי** יוסי וד"ש **אוסרין.** משמע דר' יוסי לית ליה ברירה וכן בסמוך גבי מעשר שני שיש לי בביתי מחולל על סלע שתעלה בידי מן הכיס וקשה דשמעינן לר' יוסי דאית ליה ברירה במי שאחזו (גיטין דף עג:) דתנן ר' יוסי אומר מגורשת ואינה מגורשת ולכי מיית הוי גיטא אלמא יש ברירה דהכי דייקינן ברישא כל הגט (שם דף כה:) לר"י ופ"ה התם אע"ג דתנאי הוא צריך ברירה כיון דאין בידו ובשעת התנאי ספק הוא והתנאי מתקיים מאליו ואי לאו משום ברירה לא הוי גט והכי נמי בשמעתא חשיב ברירה אם בא חכם למזרח כו' ואע"ג דמתנה וכן ברישא כל הגט ה) הריני בועלך ע"מ שירצה אבא כו' והא דאמרי בשמעתין הרי זה תרומה על זה אם ירדו גשמים כו' ה"נ לא הוי תרומה דפשיטא ליה דהויא תרומה היינו למאן דאית ליה ברירה קאמר ולמאן דמחלק בין תולה בדעת עצמו לדעת אחרים ניחא אבל למאן דלא מחלק קשה וי"ל דהתם בגיטין עומד הדבר להתברר בודאי שהרי יחיה או ימות אבל הכא יכול להיות שלא יבא לידי הפרשה או לא יעלה סלע מן הכיס תימה למאי דסלקא דעתך דלר' יהודה לית ליה ברירה א"כ סבר האחין שחלקו לקוחות הן ומחזירין זה לזה ביובל כר' יוחנן וא"כ לא משכחת דמייתי בכורים אלא חד בר חד עד יהושע בן נון דאין להן אלא קנין פירות ור' יהודה אית ליה בהחובל (ב"ק דף נ.) דלאו כקנין הגוף דמי גבי דין יוס או יומים ולר' יוסי נמי לא משכחת לה דס"ל דאין ברירה וגבי דין יוס או יומים מספקא ליה אם קנין פירות כקנין הגוף דמי אם לאו וכה"ג דייק הש"ס בסוף השולח (גיטין דף מח.) ותירץ ר"י דמדין יוס או יומים אין ללמוד בעלמא דהתם כתב קרא כספו ותחתיו ולהכי לא מייתי בהשולח כי מייתי הויא דשדה אחוזה: **אוסרין.** הקשה הסר מקולי דהכא משמע אי טעמא דר"י משום בקיעת הנוד ליתא לדאיו מקמי מתני' ואילו בפ"ק דחולין (דף יד:) בשמעתין דנסבין חברייא למימר דר"י היא מייתי דאיו בתר דמוקי טעמא דר"י משום בקיעת הנוד ושם פירשתי ט) מה שנ"ל: ט) **והתניא** ר' יוסי אומר. הוה מצי לשנויי דהתם בתולה בדעת אחרים: **לאיזו** שירצה כהן. פי' בקונטרס אלמא אית ליה ברירה דאי לית ליה ברירה איכא למימר חטאת שהקריב לא שלה היה אלא לחבירתה וקרבן הקרב בשנוי בעלים פסול ואין נראה להסר דהא מוכח ברישא זבחים (דף ב:) דסתמא לשמה קאי א"כ בלא ברירה אפשר להקריב לו בסתם ונראה דמוכח דאי אין ברירה איכא למימר כל קן רחל הקריב למעלה וכל קן לזה הקריב למטה והקריב עולה למטה וחטאת למעלה: **כשהתנו.** פי' הקונטרס שהתנו הנשים שכל שיקריב לשמה יהא שלה וקשה לפירושו דהיינו ברירה גמורה שתולה בדעת הכהן שאותו שיעשה יתברר שהוא שלה דכיון שנתערבו הקינין אי אפשר כלל בלא ברירה ונראה לר"י לפרש כשהתנו הנשים בשעת לקיחה זה יהיה שלי וזה יהיה שלך וכן בנתנו דמי קיניהן לכהן בעירוב ונתנם למוכר ופירש בשעת לקיחה קן זה לזו וקן זה לזו ונמצא שלא נתערבו הקינין אלא המעות ופריך אי הכי מאי למימרא דכיון שלא נתערבו הקינין פשיטא דשריא ומשני מהו דתימא דנגזור התנו אטו לא התנו דכיון שנותנין הדמים בעירוב יקחו גם כן הקינין בעירוב ואז אי אפשר בלא ברירה קמשמע לן דלא גזרינן וכדרב חסדא גרסינן פירוש וקמ"ל נמי כדרב חסדא ותרתי קמ"ל מדנקט שתי נשים ולא נקט בשה אחת משמע דאתא לאשמעינן דלא גזרינן התנו אטו לא התנו ואי לא אתא לאשמעינן נמי כדרב חסדא לא הוה ליה למתני לאיזה שירצה יקריב עולה ולאיזה שירצה יקריב חטאת דלא הוה צריך להזכיר עולה וחטאת אלא יקריב של זה ושל רחל לרחל: אלא

מוסף רש"י

הרי הן תרומה. גדולה, ואחר כך עושה ממה שנפחתיר מאה מדות, מפרישם עשרה למעשר ראשון ונשתיירו תשעים מדות ומפרישם מהן תשעה למעשר שני (מעילה כב.). ומיחל. מוציא מעשר שני לחולין על מעות שיש לו בבית, דמה שיש לו פנאי לתקן יתקן, דהא באמירה בעלמא סגי (ב"ק סט:) הוא"ל ויכול לתקנו באמירה בעלמא ולומר הרי הוא מחולל על מעות שיש לי בתוך הבית, לא התירו לו חכמים לשתותו ולסמוך על הברירה, אבל בתרומה ושאר מעשרות סמכינן אברירה ולאחר השבת כשיפרישם אמרינן הוברר הדבר שזו היא התרומה וזה לא שהה אלא חולין (חולין יד.). **ושותה מיד.** דמאחר שקרא שם יצא לו מידי טבל וכשהוא מוציא יין לשתייתו הוא הנברר לחולין ולכשיהיו לו כלים ויוציא מן הנוד לתרומה הוא הנברר לתרומה ויש ברירה (גיטין בה:) ושתה ממנו לאלתר אלא שאחר שיותיר בכלי שיעור התרומה והמעשרות (מעילה כב.) וכשיהיו לו כלים יפרישם בם התרומה ומעשר (יומא נו.). ר' יהודה כו' אוסרין. עד שיפרישם ממש דקסברי אין ברירה ואכל כוס וכוס יש לומר שהוא תרומה ומעשר (מעילה כב.).

עין משפט נר מצוה

פג א מיי' פ"ז מהל' מעשר הלכה ח סמג עשין קלה:
פד ב ג מיי' פ"מ מהל' פסולי המוקדשין הלכה ח:

רבינו חננאל

אומר שני לוגין שאני עתיד להפריש הרי הן תרומה עשרה מעשר ראשון תשעה מעשר שני, ומיחל ושותה דברי ר' מאיר, ור' יהודה ור' יוסי ור' שמעון אוסרין. ואקשינן וסבר ר' יוסי אין ברירה והא תנן ר' יוסי אר' שתי נשים [שלקחו את קיניהן] בעירוב או שנתנו דמי קיניהן בעירוב לאיזה מהן שירצה מקריב עולה. פי' כיון שהקריבה לחטאת נתברר כי זו שלקחה מתחילה לחטאת וכן העולה, הנה אית ליה לר' יוסי ברירה. ופריק רבה בשהתנו ביניהן בכך, ועל כן א"ר יוסי איזה שירצה מקריב חטאת. ומאי אתא לאשמועינן דרב חסדא דאמר אין הקינין מתפרשות